

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

**Α Π Ο Φ Α Σ Η
110/2025**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 4.2.2025 και ώρα 11:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη και Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Απόντα τα μέλη Σωκράτης Τσιχλιάς και Ιωάννης Μιχελάκης, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η εξέταση της με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 4726/22.8.2024 αίτησης θεραπείας της εταιρείας με την επωνυμία «ΣΤΑΡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού «Α.EPSILON» Νομού Αττικής περιφερειακής εμβέλειας, με την οποία ζητεί να ανακληθεί η με αριθμό 132/2021 απόφαση του ΕΣΡ.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 261/10.9.2024, ο οποίος ανατέθηκε στην ειδική επιστήμονα - νομικό Όλγα Γαρουφαλιά, που υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 1885/ΕΣ/4.12.2024 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της αιτούσας, παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της Λένα Σαρλά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο, η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 19.2.2025, ώρα

14.00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 813/18.2.2025 υπόμνημα.

Την 5.6.2025 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Από το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση τα μέλη Σωκράτη Τσιχλιά και Ιωάννη Μιχελάκη, οι οποίοι δεν μετείχαν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης της 4.2.2025, αναγιγνώσκοντας την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 4726/22.8.2024 αίτηση θεραπείας, την με αριθμό πρωτοκόλλου 1885/ΕΣ/4.12.2024 έγγραφη νομική εισήγηση που συνέταξε η ειδική επιστήμονας-νομικός Όλγα Γαρουφαλιά, το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 813/18.2.2025 υπόμνημα του τηλεοπτικού σταθμού, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Τα μέλη της Ολομέλειας Σωκράτης Τσιχλιάς και Ιωάννης Μιχελάκης, που δεν μετείχαν στη συνεδρίαση της 4.2.2025, δήλωσαν ότι ενημερώθηκαν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζήτησης που έγινε κατά την ημερομηνία της ακρόασης της αιτούσας εταιρείας και η δήλωσή τους καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

Κατά το άρθρο 20 του Συντάγματος: «1) Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις

του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει. 2) Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου ισχύει και για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του». Κατά το άρθρο 10 παρ. 1 του Συντάγματος: «Καθένας ή πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, να αναφέρονται εγγράφως στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον που υπέβαλε την αναφορά, σύμφωνα με το νόμο». Κατά το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος: «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους ... έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και τον σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας ...». Κατά το άρθρο 5 παρ. 8 του Ν.2863/2000: «Οι αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ... αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις ... Κατά των αποφάσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης μπορεί να ασκηθούν αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και οι προβλεπόμενες στο Σύνταγμα και τη 3 νομοθεσία διοικητικές προσφυγές ... ». Τέλος, κατά το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν.2690/1999): «Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των εννόμων συμφερόντων του, που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιєραρχική προσφυγή)».

Από τον συνδυασμό και τη λογική ερμηνεία των ρυθμίσεων αυτών συνάγονται τα ακόλουθα:

(Α) Ότι το πρόσωπο, για το οποίο εκδόθηκε βλαπτική των συμφερόντων του απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και το οποίο (εκλήθη και) έλαβε κανονικά μέρος στη σχετική διαδικασία και ανέπτυξε τους υπερασπιστικούς του ισχυρισμούς (ή-πάντως-του δόθηκε η δυνατότητα να εκθέσει τις επί της υποθέσεως απόψεις του αλλά δεν το έπραξε), δύναται μεν να υποβάλει αναφορά, κατά το άρθρο 10 του Συντάγματος (την οποία το ΕΣΡ υποχρεούται να παραλάβει) δεν δικαιούται όμως να ζητήσει την ουσιαστική επανάκριση του ίδιου ζητήματος και την ανάκληση ή τροποποίηση της εις βάρος του αποφάσεως, παρά μόνον: (α) Εάν επικαλείται νομικό ή ουσιαστικό σφάλμα αυτής που θεμελιώνεται σε (νομικώς ουσιώδη) νέα δεδομένα, ήτοι δεδομένα που διαμορφώθηκαν ή κατέστησαν γνωστά στο βλαπτόμενο πρόσωπο μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας στην οποία στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση (διοικητική πράξη) και τα οποία ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να προσκομισθούν και να ληφθούν υπόψιν από το κρίναν όργανο της υποθέσεως. (β) Εάν το επικαλούμενο (βλαπτικό για τον αιτούντα) σφάλμα προκύπτει από την ίδια την διοικητική πράξη.

(Β) Ότι η τυχόν αίτηση που υποβάλλεται, εκ μέρους του βλαπτομένου, από την απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, για ανάκληση ή μεταρρύθμιση αυτής χωρίς την επίκληση νέων δεδομένων ή σφάλματος που προκύπτει από την ίδια την απόφαση, κατά τα προεκτεθέντα, δεν είναι παραδεκτή και γι' αυτό πρέπει να τυγχάνει αρνητικής «απαντήσεως», κατά την έννοια του άρθρου 10 του Συντάγματος, η σχετική δε «απάντηση», ανεξάρτητα από την τυπική της μορφή, δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη (πρβλ. ΣτΕ 2855/2013, 4393/2013, 4519/2014, 4596/2015, 671/2016).

II. Πραγματικό μέρος

Με την προσβαλλόμενη απόφαση, έγιναν δεκτά τα ακόλουθα:

A. Ρητορική μίσους και δυσμενής διάκριση έναντι μεταναστών

Η εξεταζόμενη εκπομπή αποτελεί μία πολιτική, ενημερωτική εκπομπή που παρουσιάζει και σχολιάζει γεγονότα και πρόσωπα της πολιτικής κυρίως επικαιρότητας (με ιδιαίτερη έμφαση στο μεταναστευτικό), την οποία παρουσιάζει ο

Κυριάκος Βελόπουλος, ευρωβουλευτής και πρόεδρος του πολιτικού κόμματος «Ελληνική Λύση».

1. Κατά τη μετάδοση της εκπομπής 30.9.2019 αναφέρθηκαν ενδεικτικά τα εξής:

Παρουσιαστής: Το γερμανικό σχέδιο για το λαθρομεταναστευτικό είναι: οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να παίρνουν μετανάστες ή να δίνουν χρήματα και υλικά! Ακούστε τι κάνουν, φίλες και φίλοι! Το σχέδιο των Γερμανών το οποίο συμφώνησε ο Α1 είναι το εξής: ότι όλες οι ευρωπαϊκές χώρες, ας πούμε η κεντρική Ευρώπη πρέπει να παίρνει λαθροεισβολείς, ναι. Αν δεν θες να πάρεις λαθροεισβολείς θα πληρώνεις για ενοίκιο στην Ελλάδα να τους μαζεύει η Ελλάδα εδώ. Καταλάβατε τι κάνουν; Μας πτόχευσαν και μας έχουν κάνει ερείπιο ουσιαστικά θα μας δίνουν λέει 1 δις ευρώ για να φιλοξενούμε τους Μάο-Μάο. Όλους αυτούς που έρχονται εδώ. Όχι όλοι, αλλά πολλοί. Μέσα σε αυτούς είναι και τζιχαντιστές, Μάο-Μάο. Η Γερμανία λοιπόν κρύβεται πίσω από σχεδόν κάθε μεγάλη σημαντική πολιτική απόφαση της Ε.Ε.

Λεζάντα: Το γερμανικό σχέδιο για το λαθρομεταναστευτικό: «Οι χώρες της Ε.Ε. να παίρνουν μετανάστες ή να δίνουν χρήματα και υλικά»

Παρουσιαστής: Επιχειρούν με κάθε τρόπο να κρύψουν το έγκλημα που έρχεται. Λαθροεισβολείς είναι! Και μόνο η «Ελληνική Λύση» το λέει. Και μόνο εμείς λέμε να σηκωθούν να φύγουν από εδώ να τους διώξουμε εμείς οι ίδιοι. Και μπορούμε να τους διώξουμε. Αρκεί να υπάρχει σχέδιο, να υπάρχει ένα πρόγραμμα συγκροτημένο μες στο μυαλό μας. Δεν έχουν τίποτα. Σαν επαίτες μας πετούν ένα ευρώ και δεχόμαστε τα πάντα. Δεν είναι έτσι, φίλες και φίλοι. Έρχονται δύσκολες ημέρες το έχω πει και άλλη φορά και το ξαναλέω. Δύσκολες ημέρες. Ξυπνήστε πριν είναι αργά. Έρχεται δύσκολη μέρα, δύσκολη περίοδος. Αυτό είναι εισβολή που γίνεται, κανονική εισβολή.

Απόβαση αποβίβαση είναι. Αυτό που βλέπετε στις οθόνες σας είναι εισβολή. Αλλοφύλων, αλλοθρήσκων, αλλοεθνών στην χώρα μας. Αυτό δεν πρέπει να επιτρέπεται. Σε κανένα νησί της Ελλάδος. Και στην τελική, αν είναι να το πω ωμά; Αν είναι εγώ να σώζω ένα παιδάκι και να μου μπαίνουν 100 τζιχαντιστές δεν θέλω να σώσω κανένα παιδάκι για να μην μπουνε 100 τζιχαντιστές στην χώρα μου. Κανένα παιδάκι! Αν είναι να μπουν στην Ελλάδα μου 100 τζιχαντιστές και να κινδυνεύει το παιδί μου, το παιδί σας, το παιδί του οποιουδήποτε Έλληνα ναι, δεν θέλω κανένα

στην πατρίδα μου. Τελεία και παύλα. Κανέναν αν είναι τόσο φιλόανθρωποι οι άλλοι να πάνε να βάζουν σπίτι τους όλους αυτούς.

Παρουσιαστής: Πάμε στο βίντεο! Θα δούμε φίλες και φίλοι αυτοί οι καλοί άνθρωποι που έρχονται στην Ελλάδα όλα ξαφνικά λέει χαρτιά δεν έχουνε άρα λέει αιτούνται άσυλο. Δείτε λοιπόν πάνω στην βάρκα τι κάνουν αυτά τα καρτάλια. Να μην τα πω «παρτάλια». Καρτάλια είναι. Είναι σαν τους εισβολείς, σαν τους Βησιγότθους, σαν τους Γότθους που ορμάνε μέσα, αλλά όλα τα θυμούνται εκτός από το όνομά τους. Όλα τα θυμούνται εκτός από ότι είχαν χαρτιά και δεν ξέρουν πού είναι τα χαρτιά τους. Για να το δούμε λίγο. Ακολουθεί βίντεο συνοδεία ραπ μουσικής με αραβικό στίχο. Όσο διαρκεί το τραγούδι βλέπουμε στην οθόνη ένα αντρικό χέρι να ρίχνει στην θάλασσα δημόσια έγγραφα πιστοποίησης ταυτότητας και μια πιστωτική κάρτα τύπου βίζα.

Παρουσιαστής: Έχει και βίζα ο μάγκας! Ένας-ένας πετάνε τις ταυτότητές τους. Και την βίζα τους πετάνε. Φανταστείτε δηλαδή, πετάνε και τα λεφτά τους. Δεν ξέρω τι έχουν μέσα. Δείτε εδώ, δείτε εδώ! Τα πετάνε όλα για να έρθουν στην Ελλάδα και να πουν μετά ξέρετε εμείς θέλουμε άσυλο. Δεν είμαστε Αλγερινοί, δεν είμαστε Μαροκινοί, δεν είμαστε Αφγανοί, δεν είμαστε Πακιστανοί, είμαστε Σύριοι. Και έχεις εδώ τα ηλίθια τα δίποδα που λένε μα δεν ξέρουμε οι άνθρωποι από πού είναι. Τι λέτε μωρέ; Όποιος δεν ξέρεις από πού είναι, τον στέλνεις από εκεί που ήρθε! Από πού ήρθες; Από Τουρκία; Στη Τουρκία, πίσω. Δεν με νοιάζει! Τέτοια άτομα λοιπόν δεν τα χρειάζεται η Ελλάδα. Δείτε τους κυρίους τι δεν ξεχνάνε όμως; Δώσε μου την φωτογραφία ένα. Εμφανίζεται φωτογραφία με μετανάστες όρθιους σε ένα λιμάνι να ασχολούνται με τα κινητά τους τηλέφωνα.

Παρουσιαστής: Την φωτογραφία ένα σε παρακαλώ πάρα πολύ! Αυτοί οι άνθρωποι που πετάνε ταυτότητες, διαβατήρια, κάρτες, πλαστικό χρήμα κλπ., τι δεν ξεχνάνε; Τα κινητά τους. Δείτε εδώ την φωτογραφία. Όλοι έχουν χάσει τα χαρτιά τους αλλά τα κινητά τους τα έχουν στα χέρια. Δείτε τους. Μόλις φτάσανε εδώ στην Λέσβο είναι αυτό. Μόλις φτάσανε όλοι στο κινητό στο χέρι. Καλά οι ταυτότητες που είναι; Χάθηκαν. Τα διαβατήρια; Χάθηκαν. Κινητό δεν χάθηκε. Καταλάβετε τι σας λέω τώρα; Αυτά με την «Ελληνική Λύση» δεν περνάνε, κύριοι. Δεν περνάνε. Η Ελλάδα είναι χώρα ανεκτική, είναι χώρα χριστιανική, χώρα ανεκτική, χώρα κορόιδων όμως δεν είναι όμως! Με την «Ελληνική Λύση» κομμένα όλα αυτά. για να ξεμπερδεύουμε

άπαξ δια παντός. Τέλος. Είναι αυτά που δεν δείχνουν οι άλλοι και θα σας τα δείχνουμε μόνο εμείς.

Παρουσιαστής: Κινδυνεύει η πατρίδα, ρε σεις! Το κάνει η Σλοβενία, το κάνει η Βουλγαρία το κάνουν τα Σκόπια, το κάνει η Γερμανία το κάνει η Ουγγαρία, το κάνει η Ιταλία, μόνο η Ελλάδα δεν το κάνει! Δηλαδή τι είμαστε εμείς; Ξέφραγο αμπέλι;

2. Κατά τη μετάδοση της εκπομπής 2.10.2019 αναφέρθηκαν ενδεικτικά τα εξής:

Παρουσιαστής: Εμείς είμαστε πατριώτες Έλληνες. Αγαπάμε την πατρίδα μας. Και για εμάς, είναι λαθροεισβολείς. Αυτοί που εισβάλλουν παράνομα στην χώρα μου είναι λαθροεισβολείς. Αυτούς που πάμε και τους βάζουμε δίπλα στα σπίτια των Ελλήνων χωρίς να ρωτήσουμε τους Έλληνες είναι παράνομο, είναι αντιδημοκρατικό. Αυτή είναι η άποψή μας.

Παρουσιαστής: Θα το ξαναπώ για άλλη μια φορά: για μένα η διασπορά προσφύγων και λαθροεισβολέων είναι εθνικό έγκλημα. Ό,τι και να μου λένε, για μένα είναι εθνικό έγκλημα. Τελεία και παύλα! Πρόσφυγες, λαθροεισβολείς,, μετανάστες, παράνομοι μετανάστες που μεταφέρονται στην ηπειρωτική Ελλάδα σε σπίτια Ελλήνων δίπλα, χωρίς να ερωτηθούν οι Έλληνες είναι έγκλημα.

Λεζάντα: Η διασπορά των προσφύγων-λαθροεισβολέων στην Ελλάδα είναι έγκλημα!

Παρουσιαστής: Έτσι λοιπόν οι αλλοδαποί αυτοί, οι λαθροεισβολείς θα καταστούν και πλειοψηφία γιατί γεννοβολούν 3 και 4 παιδιά. Σήμερα είναι 100, επειδή γεννοβολούν επί 4 σε 10 χρόνια θα είναι 400-500. Οι Έλληνες είναι 100; 200; Δεν γεννούν θα είναι 220. Θα τελειώσουν την Ελλάδα.. Μην τους το επιτρέπεται. Εγκληματούν εις βάρος του έθνους. Δεν μπορώ άλλο να φωνάξω περισσότερο.

Λεζάντες: Το παράδειγμα του πολεμικού αεροδρομίου Ν. Αγχιάλου, Το 2018 υπογράφηκε προεδρικό διάταγμα (Π.Δ.59) που «επιβάλλει» δημιουργία hot spot ακόμα και σε οικισμούς των 200 κατοίκων, Η διασπορά των λαθροεισβολέων δεν θα γίνει μόνο σε μεγάλες πόλεις αλλά και σε οικισμούς των 100, 200 ατόμων.

Παρουσιαστής: Δείτε εδώ! 25χρονα και 30χρονα είναι παιδιά. Δεν είναι γυναικόπαιδα όπως λένε πολλοί. Λίγα είναι τα γυναικόπαιδα. Αυτοί είναι Αφγανοί, Πακιστανοί και τέτοιοι. Όλα αυτά είναι μηνύματα τα οποία ειλικρινά σας λέω, είναι απίστευτο διακυβεύεται η εθνική ασφάλεια της χώρας και το λέω για να το καταλάβετε. Με την διασπορά σε όλη την επικράτεια καθώς μπορεί να υπάρχουν και τζιχαντιστές μεταξύ αυτών.

Λεζάντα: Διακυβεύεται η εθνική ασφάλεια με την διασπορά σε όλη την επικράτεια καθώς μπορεί να υπάρχουν και τζιχαντιστές.

Παρουσιαστής: Μεταξύ Κριθαρίας και Χρυσής Ακτής βρίσκεται η Βαλανιδιά. Έτσι λέγεται ο χώρος. Θα δεχτεί άλλους 100 πρόσφυγες. Λαθροεισβολείς. Η Κριθαριά και η Βαλανιδιά βρίσκονται -ακούστε λίγο, είναι ηλίθιοι!- δίπλα σε εγκαταστάσεις καυσίμων της αεροπορίας του πολεμικού, του στρατού μας! Πάνε και βάζουν 100 τζιχαντιστές δίπλα στα 50 μέτρα από την κηροζίνη! Δεν είναι δυνατόν! Δηλαδή καταλαβαίνετε τι κάνουν; Ένας, εγώ δεν λέω για 100, ένας να είναι πράκτορας των Τούρκων και πάει και βάλει κάτι εκεί πέρα έχει γίνει παρανάλωμα του πυρός όλη η περιοχή! Δυστυχώς αυτός ο ίδιος κίνδυνος θα υπάρχει και σε άλλες περιοχές και σε άλλες περιοχές της χώρας. Πού πάμε βρε παιδιά; Σε ακατοίκητα νησιά! Εκεί να τους πάνε! Σε ακατοίκητα νησιά, να μην κινδυνεύει κανένας Έλληνας να μην κινδυνεύει η Ελλάδα και να τους στείλουν μετά πίσω. Αυτό λέει η «Ελληνική Λύση»!

Λεζάντες: Μεταξύ Κριθαρίας και Χρυσής Ακτής Παναγιάς βρίσκεται η Βαλανιδιά που θα δεχτεί άλλους 100 πρόσφυγες-λαθροεισβολείς. Η Κριθαριά και η Βαλανιδιά βρίσκονται δίπλα σε εγκαταστάσεις καυσίμων της αεροπορίας, Δυστυχώς αυτός ο κίνδυνος θα υπάρχει και σε άλλες περιοχές

Παρουσιαστής: Άρα λοιπόν έχουν κλείσει την Αθήνα γύρω-γύρω από χιλιάδες λαθροεισβολείς, μετανάστες, παράνομους δεν ξέρω πώς τους λένε πρόσφυγες εγώ τους λέω λαθροεισβολείς οι οποίοι ανά πάσα ώρα και στιγμή αν γίνει το μοιραίο (χτυπά ξύλο) να είστε βέβαιοι ότι θα κάψουν ζωντανούς κάποιους. Θα βιάζουν γυναίκες αν είναι προβοκάτορες και αν είναι πράκτορες των τουρκικών συμφερόντων. Γιατί δεν ξέρουμε ποιοι είναι. Σας λέω το αυτονόητο. Δεν σας λέω κάτι περίεργο, δεν τα φαντάζομαι.

Παρουσιαστής:..... Για αυτό και λέει η «Ελληνική Λύση»: Κανένα προνόμιο και επίδομα δεν θα παίρνουν από εμάς οι λαθροεισβολείς-παράνομοι μετανάστες, πρόσφυγες, όπως και αν τους αποκαλείτε. Για εμάς είναι λαθροεισβολείς. Κανένα προνόμιο και επίδομα. Τελεία και παύλα. Και σε όποιον αρέσει. Σε όποιον δεν αρέσει να πάει σπίτι του να πάει στο Αφγανιστάν, στο Πακιστάν. Επίδομα θα δίνω στον Έλληνα. Αυτός φορολογήθηκε, αυτός πτώχευσε, αυτός αγωνίστηκε για την πατρίδα αγαπάει την Ελλάδα όσο την αγαπάει βέβαια γιατί λίγοι μείναμε στο τέλος. Λίγοι, δυστυχώς.

Παρουσιαστής: Θα εποικιστεί η Ελλάδα! Θα τελειώσει η πατρίδα μας, δεν το καταλαβαίνουμε αυτό; Πάει ο B1 . Θα λέγεται Χασάν Παυλοπουλάφ. Το κατάλαβες; Μη γελάς. Δεν θα υπάρχουν Έλληνες, κύριε B1 . Σε 30-40 χρόνια δεν θα υπάρχει ο Άκης δεν θα υπάρχει Κυριάκος θα υπάρχει ο Χασάν και ο Ιμπραήμ.

B. Τηλεπωλήσεις (παραπλάνηση κοινού)

Οι εξεταζόμενες εκπομπές παρουσίασαν διάφορα προϊόντα, κάνοντας αναφορές στα συστατικά και τις θεραπευτικές τους ιδιότητες και προωθώντας την πώλησή τους στο κοινό από την τηλεόραση μέσω άμεσης προσφοράς.

Ο παρουσιαστής προώθησε άμεσα την πώληση μέσω της τηλεόρασης των προϊόντων «ΑΡΘΡΟΠΟΝ», «ΑΠΑΛΥΝΤΙΚΟΝ», «ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΝ» και «ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ», εκ των οποίων το πρώτο χαρακτήρισε συμπλήρωμα διατροφής και τα υπόλοιπα τρία κηραλοιφές (όπως αναγράφεται και στη συσκευασία των προϊόντων που εμφανίζεται στην οθόνη), αναφέροντας χαρακτηριστικά τα εξής:

1. Εκπομπή της 30.9.2019

Παρουσιαστής: Είναι μια κηραλοιφή που κάνει θαύματα! Εντός εισαγωγικών.

Παρουσιαστής: Με μια επάλειψη καθημερινή, όσοι το χρησιμοποίησαν 94% και πλέον δεν πονάει ούτε ο αυχένας τους ούτε πρησμένα πόδια έχουν για αυτό λέω: πάρτε 3 κηραλοιφές, ένα «Αρθροπόν» μόνο 29 ευρώ. 29 ευρώ; Δείτε γιατί το «Αρθροπόν» κάνει δουλειά. Μέσα έχει μόνο βότανα, δεν είναι φάρμακο -το τονίζω- δεν είναι φάρμακο, είναι μόνο βότανα.

Παρουσιαστής: Ούτε πρησμένα πόδια ούτε τίποτα, είναι θαυματουργό! Εντός εισαγωγικών.

Παρουσιαστής: Το «Αρθροπόν» είναι το καλύτερο προϊόν που έγινε ποτέ για όσους έχουν προβλήματα με τα πόδια τους τα γόνατά τους τις κλειδώσεις ρευματικά, ρευματοειδής αρθρίτιδα....

Παρουσιαστής: Το Αρθροπόν είναι ειδικό, γιατί έχει μέσα αντιφλεγμονώδεις, αντιαρθριτικές, αντικαρκινικές, αναλγητικές ουσίες.

Ταυτόχρονα προβλήθηκαν στο κάτω μέρος της οθόνης οι εξής λεζάντες:

ΑΡΘΡΟΠΟΝ – ΤΕΛΟΡΟΝΕ ΑΡΘΗΡΟΠΟΝ ΒΟΣΒΕΛΛΙΑ (ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ)

ΓΙΑ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ ΧΕΡΙΩΝ – ΤΕΛΟΣ Ο ΠΟΝΟΣ!! ΡΕΥΜΑΤΟΕΙΔΗ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ – ΣΠΟΝΔΥΛΑΡΘΡΙΤΙΔΑ

ΙΣΧΥΑΛΓΙΑ – ΣΠΟΝΔΥΛΑΡΘΡΙΤΙΔΑ

ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΟΙ – ΠΟΝΟΣ ΣΤΟΝ ΑΥΧΕΝΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΚΑΡΠΙΑΙΟΥ ΣΩΛΗΝΑ – ΟΣΤΕΟΑΡΘΡΙΤΙΔΑ – ΕΠΙΚΟΝΔΥΛΙΤΙΔΑ

ΟΣΦΥΑΛΓΙΑ – ΔΙΣΚΟΠΑΘΕΙΑ – ΠΟΝΟΣ ΜΕΣΗΣ – ΜΥΪΚΟΙ ΠΟΝΟΙ – ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ

ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ ΔΡΑΣΗ – ΠΟΝΟΙ ΜΕΣΗΣ – ΠΟΝΟΙ ΑΥΧΕΝΑ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ (ΚΗΡΑΛΟΙΦΗ)

ΑΝΤΙΒΑΚΤΗΡΙΑΚΗ – ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΗ ΑΝΤΙΜΥΚΗΤΙΑΚΗ ΔΡΑΣΗ

ΜΥΚΗΤΙΑΣΕΙΣ ΠΟΔΙΩΝ – ΧΕΡΙΩΝ

ΦΛΕΓΜΟΝΕΣ – ΕΚΖΕΜΑΤΑ – ΕΠΟΥΛΩΣΗ ΔΕΡΜΑΤΟΣ

ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΝΟ

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΝ (ΚΗΡΑΛΟΙΦΗ)

ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ – ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

ΙΔΑΝΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΜΥΪΚΩΝ ΠΟΝΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΠΛΗΓΕΣ – ΘΡΟΜΒΩΣΕΙΣ – ΠΟΝΟΙ ΜΕΣΗΣ – ΛΟΥΜΠΑΓΚΟ – ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΟΙ – ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΝΟ!!!

2. Εκπομπή της 2.10.2019

Παρουσιαστής: Πάμε στο καλύτερο προϊόν που έγινε ποτέ. Και λέγεται «Αρθροπόν». Ένα εξαιρετικό συμπλήρωμα, δεν είναι φάρμακο!

Παρουσιαστής: Είναι βότανο, δεν είναι φάρμακο, προς Θεού έτσι; Δεν είναι φάρμακο.

Παρουσιαστής: Αυτό εδώ με μια επάλειψη επάνω ούτε θα πονάτε στη μέση σε λίγες ώρες, τίποτα. Τίποτα, τίποτα. Μια χαρά! Περδίκια θα είστε!

Παρουσιαστής: Νίκο μου, το Boswellia -θέλω να το καταλάβεις- δεν είναι φάρμακο, μην μπερδεύεστε μου λέει «το φάρμακο» δεν είναι φάρμακο αυτό, αυτό είναι συμπλήρωμα δηλαδή έχει βότανα μέσα είναι φυσικός τρόπος και διαδικασία.

Παρουσιαστής: Υποβοηθάει! Δεν θεραπεύει, δεν είναι φάρμακο! Υποβοηθάει!

Παρουσιαστής: Όσοι το πήραν τρέχουν σαν τον Γιουσεΐν Μπολτ.

Ταυτόχρονα, προβλήθηκαν οι εξής λεζάντες στο κάτω μέρος της οθόνης σε σχέση με τα προϊόντα που αποτέλεσαν αντικείμενο τηλεπώλησης:

ΑΡΘΡΟΠΟΝ – TELOPONE ARTHROPON BOSWELLIA (ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ)

ΑΝΑΚΟΥΦΙΖΕΙ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑΣ
ΕΝΙΣΧΥΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ ΤΟ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟ
ΦΛΕΓΜΟΝΕΣ

ΦΥΣΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΚΟΛΛΑΓΟΝΟΥ ΓΙΑ ΥΓΙΕΙΣ ΑΡΘΡΩΣΕΙΣ
ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΕΣ – ΑΣΠΙΔΑ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΣΕΩΝ -
ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ ΔΡΑΣΗ – ΠΟΝΟΙ ΜΕΣΗΣ ΠΟΝΟΙ ΑΥΧΕΝΑ
ΑΠΑΛΥΝΤΙΚΟΝ (ΚΗΡΑΛΟΙΦΗ)

ΙΔΑΝΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΜΥΪΚΩΝ ΠΟΝΩΝ ΤΟΥ ΑΥΧΕΝΑ
ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΝ (ΚΗΡΑΛΟΙΦΗ)

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΠΛΗΓΕΣ - ΘΡΟΜΒΩΣΕΙΣ – ΠΟΝΟΙ
ΜΕΣΗΣ – ΛΟΥΜΠΑΓΚΟ- ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΟΙ – ΤΕΛΟΣ Ο ΠΟΝΟΣ

ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ – ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
ΙΔΑΝΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΜΥΪΚΩΝ ΠΟΝΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ (ΚΗΡΑΛΟΙΦΗ)

ΑΝΤΙΒΑΚΤΗΡΙΑΚΗ – ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΗ ΑΝΤΙΜΗΚΥΤΙΑΚΗ
ΔΡΑΣΗ

ΜΥΚΗΤΙΑΣΕΙΣ ΠΟΔΙΩΝ – ΧΕΡΙΩΝ

ΦΛΕΓΜΟΝΕΣ – ΕΚΖΕΜΑΤΑ – ΕΠΟΥΛΩΣΗ ΔΕΡΜΑΤΟΣ – ΤΕΛΟΣ Ο
ΠΟΝΟΣ!!!

Σε έγγραφο του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ), που αφορά το προϊόν «ΑΡΘΡΟΠΟΝ», αναφέρονται τα εξής: «Το προϊόν ΑΡΘΡΟΠΟΝ είναι γνωστοποιημένο στην ηλεκτρονική πλατφόρμα GreFIS/ΕΟΦ ως συμπλήρωμα διατροφής».

Σε έγγραφο του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ), που αφορά τα επίμαχα προϊόντα, αναφέρονται τα εξής: «Τα προϊόντα ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ, ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΝ και ΑΠΑΛΥΝΤΙΚΟΝ, τα οποία σύμφωνα με τα στοιχεία που μας έχετε στείλει είναι κηραλοιφές και διαφημίζονται για θεραπευτικές ενδείξεις

κατατάσσονται στα φάρμακα και απαιτείται άδεια κυκλοφορίας. Για τα συγκεκριμένα προϊόντα δεν έχει εκδοθεί άδεια κυκλοφορίας από τον ΕΟΦ».

Κατά την πώληση όλων των ανωτέρω προϊόντων (το πρώτο εκ των οποίων έχει γνωστοποιηθεί στον ΕΟΦ ως συμπλήρωμα διατροφής και τα υπόλοιπα πέντε έχουν καταχωρηθεί στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Γνωστοποίησης – Cosmetic Products Notification Portal (CPNP) ως καλλυντικά αποδόθηκαν θεραπευτικές ιδιότητες για την καταπολέμηση διαφόρων παθήσεων και ασθενειών, οι οποίες κατά κανόνα αποδίδονται στα φάρμακα.

Επί τη βάση των ανωτέρω, η Ολομέλεια του ΕΣΡ δέχθηκε ότι η εγκαλουμένη εταιρεία (εξακολουθητικώς και εκ προθέσεως): α) παραβίασε τις διατάξεις περί ρητορικής μίσους και δυσμενούς διάκρισης έναντι μεταναστών και β) μετέδωσε μηνύματα τηλεπώλησης που μπορούσαν να παραπλανήσουν το τηλεοπτικό κοινό. Επέβαλε στην εταιρεία: α) τη διοικητική κύρωση του προστίμου των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για ρητορική μίσους και δυσμενή διάκριση έναντι μεταναστών και β) τη διοικητική κύρωση του προστίμου των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για μετάδοση μηνυμάτων τηλεπώλησης που μπορούσαν να παραπλανήσουν το τηλεοπτικό κοινό.

III. Υπαγωγή

Α. Με την κρινόμενη με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 4726/22.8.2024 αίτηση θεραπείας κατά της απόφασης 132/2021 του ΕΣΡ, η αιτούσα ζητεί την ανάκληση της απόφασης, άλλως την τροποποίηση αυτής κατά το προσήκον μέτρο της επιβληθείσης κύρωσης υποστηρίζοντας ως προς την ρητορική μίσους και τις δυσμενείς διακρίσεις έναντι μεταναστών ότι:

α) Ο παρουσιαστής της εκπομπής εκφράστηκε ως πολιτικός παράγοντας και αρχηγός ενός πολιτικού κόμματος της αντιπολίτευσης (και όχι ως απλός πολίτης) προκειμένου να παρουσιάσει τις θέσεις του κόμματός του επί επίκαιρων ζητημάτων γενικού ενδιαφέροντος και να ασκήσει κριτική στο κυβερνητικό έργο και ότι τα περιθώρια περιορισμού στην ελευθερία έκφρασης στον τομέα του πολιτικού λόγου είναι ελάχιστα και απαιτείται ύπαρξη επιτακτικού λόγου.

β) Ο σταθμός δεν θα μπορούσε να απαγορεύσει ή να λογοκρίνει τις απόψεις και πολιτικές θέσεις εν ενεργεία βουλευτή και αρχηγού κόμματος, οι οποίες διατυπώθηκαν ακριβώς όπως διατυπώνονται δημόσια σε κάθε εμφάνισή του εντός και εκτός του Κοινοβουλίου.

Η έκφραση απόψεων επί πολιτικών θεμάτων ή θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος δικαιούται *a priori* υψηλή προστασία και ως εκ τούτου υφίσταται μικρό περιθώριο επεμβάσεων, με εξαίρεση όμως όταν πρόκειται για έκφραση απόψεων που προωθούν ή υποκινούν άμεσα ή έμμεσα τη βία, το μίσος, την ξеноφοβία ή κάθε άλλη μορφή μη ανεκτικότητας. (Μ. Μαρκόπουλος, άρθρο 14 παρ. 1 Συντάγματος σε Φ. Σπυρόλου, Ξ. Κοντιάδης, Χ. Ανθόπουλος, Γ. Γεραπετρίτης, Σύνταγμα, 2017, σ. 325). Τα κράτη έχουν πολύ περιορισμένο περιθώριο για τη ρύθμιση του περιεχομένου της κοινοβουλευτικής ομιλίας. Ενώ οι παρεμβάσεις στο δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης απαιτούν τον πιο στενό έλεγχο όταν αφορούν δηλώσεις εκλεγμένων αντιπροσώπων στο Κοινοβούλιο, οι δηλώσεις σε τέτοια σενάρια αξίζουν ελάχιστη, έως καθόλου, προστασία εάν το περιεχόμενό τους έρχεται σε αντίθεση με τις δημοκρατικές αξίες του Συστήματος της Σύμβασης (ΕΔΔΑ, *Pastors κατά Γερμανίας*, 3.1.2020, παρ. 47). Η άσκηση της ελευθερίας της έκφρασης, ακόμη και στο Κοινοβούλιο, συνεπάγεται «καθήκοντα και ευθύνες» που αναφέρονται στο άρθρο 10 παρ. 2 της Σύμβασης (ΕΔΔΑ *Pastors κατά Γερμανίας*, 3.1.2020, *Karacsony και Άλλοι*, προαναφερθείσα, παρ. 139). Η βουλευτική ασυλία προσφέρει, στο πλαίσιο αυτό, ενισχυμένη, αλλά όχι απεριόριστη, προστασία του λόγου στη Βουλή (ΕΔΔΑ *Pastors κατά Γερμανίας*, 3.1.2020).

Εν προκειμένω, οι προαναφερθείσες πολιτικές απόψεις του παρουσιαστή της εκπομπής δεν διατυπώθηκαν στο πλαίσιο κοινοβουλευτικής ομιλίας ή συζήτησης εντός του Κοινοβουλίου με ανάπτυξη αντιπαράθεσης μεταξύ των πολιτικών κομμάτων, αλλά κατά τη μετάδοση τηλεοπτικών εκπομπών που είχαν πολιτικό και διαφημιστικό περιεχόμενο και προβλήθηκαν από τηλεοπτικούς σταθμούς που απευθύνονταν σε αόριστο αριθμό ατόμων και σε όχι καλά πληροφορημένο κοινό. Ενόψει όλων των ανωτέρω, το περιεχόμενο του πολιτικού λόγου του παρουσιαστή της εκπομπής με τον τρόπο που αυτός εκφράστηκε, στοχοποίησε την παρουσία των μεταναστών και των προσφύγων ως την αιτία των ανωτέρω περιγραφόμενων προβλημάτων, υπαρκτών ή ενδεχομένων, δυνάμενος να προκαλέσει ή να οξύνει κατά

πολύ την ξενοφοβία των τηλεθεατών των εκπομπών του και άρα συνιστούσε ρητορική που δύναται να προκαλέσει μίσος και δυσμενή διάκριση έναντι των μεταναστών.

Β. Με την κρινόμενη με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 4726/22.8.2024 αίτηση θεραπείας κατά της απόφασης 132/2021 του ΕΣΡ, η αιτούσα ζητεί την ανάκληση της απόφασης, άλλως την τροποποίηση αυτής κατά το προσήκον μέτρο της επιβληθείσης κύρωσης υποστηρίζοντας ως προς την παραπλάνηση του κοινού κατά την τηλεπώληση προϊόντων ότι:

α) Ο παρουσιαστής επαναλαμβάνει διαρκώς καθ' όλη τη διάρκεια των ανακοινώσεων ότι τα προϊόντα δεν είναι φάρμακα και ότι η όποια λεκτική υπερβολή στην παρουσίαση των προϊόντων και της χρήσης τους σε καμία περίπτωση δεν συνιστά παραπλάνηση ως προς τις ιδιότητές τους, οι οποίες έχουν σαφώς δηλωθεί.

Έρεισμα της κρίσης του ΕΣΡ περί παραπλάνησης των τηλεθεατών, η οποία και οδήγησε στην επιβολή προστίμου, αποτέλεσαν μόνο τα πραγματικά περιστατικά που σχετίζονταν με τον τρόπο παρουσίασης των διαφημιζόμενων προϊόντων και η αόριστη νομική έννοια της παραπλάνησης των τηλεθεατών εξειδικεύτηκε από τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά (ΣτΕ 899/2015).

Ο σταθμός όφειλε να ελέγξει το περιεχόμενο των επίμαχων μηνυμάτων τηλεπώλησης για τυχόν ύπαρξη δυνατότητας παραπλάνησης των αποδεκτών τους, ειδικά επειδή εν προκειμένω η παραπλάνηση προέκυπτε εκ πρώτης όψεως και από το περιεχόμενο των ίδιων μηνυμάτων (ΣτΕ 4009/2014) και δη την απόδοση σ' αυτά θεραπευτικών και αναλγητικών ιδιοτήτων. Με την παράλειψη του ελέγχου αυτού από τον σταθμό δεν διασφαλίστηκε η προστασία της ανθρώπινης υγείας.

Ως εκ τούτου, ενόψει των ανωτέρω συνάγεται ότι η υπερβολή που χαρακτήριζε το περιεχόμενο των μηνυμάτων αυτών, ήταν πιθανό να δημιουργήσει μεγαλύτερη σύγχυση στους τηλεθεατές/καταναλωτές (και ειδικά στις ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες), επειδή το περιεχόμενό τους δεν ανταποκρινόταν πλήρως στην πραγματικότητα, καθώς προσέδιδε σε προϊόντα που σχετίζονται με την ανθρώπινη υγεία ιδιότητες, δράσεις και αποτελέσματα υπερβολικά που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Εξάλλου, έχει κριθεί ότι «είναι ανεπίτρεπτη διαφήμιση προϊόντος με συνεχή αναφορά σε υποθετικές προστατευτικές για την υγεία ιδιότητές

του, οι οποίες ουδόλως ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, διότι διαφήμιση με παρόμοιο περιεχόμενο θέτει σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία, ιδίως των ευπαθών ομάδων (παιδιών και ηλικιωμένων) και συνακόλουθα είναι ασυμβίβαστη τόσο με την κατά το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης, όσο και με την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος (ΣτΕ 448/2024, 1589 και 1590/2023). Επιπλέον, η επικαλούμενη από τον παρουσιαστή της εκπομπής φυσική ευεργετική σύσταση των ανωτέρω προϊόντων -και αληθής υποτιθέμενη - δεν αίρει τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβάσεις, αφού αυτή συναρτάται, ενδεχομένως, με την υψηλή ποιότητα τούτων (ως συμπληρωμάτων διατροφής και καλλυντικών), δεν δύναται, όμως, να δικαιολογήσει την παρουσίασή τους προς το κοινό κατά τρόπο προσιδιάζοντα σε φάρμακο (Βλ. σχετικά ΔιοικΠρΑθ 8736/2024).

Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι η παραπλάνηση του κοινού ενισχύθηκε και από το γεγονός ότι η τηλεπώληση έγινε από ένα δημόσιο πρόσωπο (πολιτικό), γνωστό στο ευρύ κοινό, προσδίδοντας κατ' αυτό τον τρόπο στα μηνύματα τηλεπώλησης και στα διαφημιζόμενα σ' αυτά προϊόντα ιδιαίτερη αξία, ενώ η φήμη του συγκεκριμένου προσώπου και η εμπιστοσύνη του κοινού σ' αυτό άσκησε έντονη επιρροή στην απόφασή του για την αγορά των προϊόντων, δεδομένου ότι το κοινό έλαβε το διαφημιστικό μήνυμα άκριτα, χωρίς αμφισβήτηση.

β) Είναι παντελώς αυθαίρετη, αναιτιολόγητη και αναληθής η κρίση του ΕΣΡ ότι ο παρουσιαστής απέδωσε στα προϊόντα θεραπευτικές ιδιότητες και ότι καθίσταται σαφές στο κοινό ότι πρόκειται για συμπληρώματα διατροφής και καλλυντικά (κηραλοιφές).

Η επισήμανση, παρουσίαση και διαφήμιση των συμπληρωμάτων διατροφής δεν πρέπει να αποδίδει στα προϊόντα αυτά ιδιότητες πρόληψης, αγωγής ή θεραπείας ανθρώπινης νόσου, ούτε να αναφέρει τέτοιες ιδιότητες (άρθρο 6 παρ. 2 της ΚΥΑ Γ5α/53625/19.9.2017).

Ως «καλλυντικό προϊόν» ορίζεται «κάθε ουσία ή μείγμα που προορίζεται να έλθει σε επαφή με εξωτερικά μέρη του ανθρώπινου σώματος (επιδερμίδα, τριχωτά μέρη του σώματος και της κεφαλής, νύχια, χείλη και εξωτερικά γεννητικά όργανα) ή με τα δόντια και τους βλεννογόνους της στοματικής κοιλότητας, με αποκλειστικό ή κύριο σκοπό τον καθαρισμό τους, τον αρωματισμό τους, τη μεταβολή της εμφάνισής τους, την προστασία τους, τη διατήρησή τους σε καλή κατάσταση ή τη διόρθωση των

σωματικών οσμών» (άρθρο 2 παρ. 1 περ. α του Κανονισμού 1223/2009). Στην επισήμανση, τη διάθεση στην αγορά και τη διαφήμιση των καλλυντικών προϊόντων, το κείμενο, οι ονομασίες, τα εμπορικά σήματα, τα εικονίδια, τα σχήματα ή τα άλλα σύμβολα, παραστατικά ή μη, δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για να αποδώσουν στα προϊόντα αυτά ιδιότητες που δεν έχουν (άρθρο 20 παρ. 1 του Κανονισμού 1223/2009).

Εν προκειμένω, οι εκφράσεις που χρησιμοποιήθηκαν για την προώθηση των συγκεκριμένων προϊόντων δεν συνάδουν με την καλλυντική φύση αυτών ή την φύση τους ως συμπληρωμάτων διατροφής και μέσω της διαφήμισής τους αποδόθηκαν σ' αυτά ιδιότητες πρόληψης, αγωγής και θεραπείας ανθρώπινης νόσου, δηλαδή ιδιότητες που προσομοιάζουν σε φάρμακα. Εξάλλου, με την προσβαλλόμενη πράξη δεν αμφισβητήθηκε η φύση των διαφημιζόμενων και συναφώς το επιτρεπτό ή μη της διαφήμισής τους, αλλά η παρουσίαση των ιδιοτήτων των σκευασμάτων, ως μέσο θεραπείας και πρόληψης, κατά τρόπο υπερβολικό και κατ' αποτέλεσμα παραπλανητικό (ΣτΕ 8/2025).

Ως εκ τούτου, η απόφαση του ΕΣΡ ήταν πλήρως αιτιολογημένη, γιατί έκρινε ότι η διαφήμιση των επίμαχων συμπληρωμάτων διατροφής και καλλυντικών περιείχε κατ' επανάληψη ισχυρισμούς θεραπευτικών ενδείξεων που προσιδιάζουν σε φάρμακα και απέδωσε σ' αυτά ιδιότητες και δράσεις φαρμάκων (αντιφλεγμονώδη, αντιρευματική, αντιαλλεργική, αντιβακτηριακή, αντιμικροβιακή, αντιμικροβιακή).

Γ. Η αιτούσα ισχυρίζεται ότι οι επίμαχες εκπομπές αποτελούσαν εξωτερική παραγωγή που αποστέλλεται στον σταθμό έτοιμη προς μετάδοση χωρίς δική της συμμετοχή στη διαμόρφωση του περιεχομένου, κάτι που θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη κατά την αξιολόγηση του βαθμού υπαιτιότητάς της.

Όμως έχει πάγια κριθεί από το ΣτΕ ότι κάτι τέτοιο δεν επηρεάζει την ευθύνη του σταθμού για το περιεχόμενο της εκπομπής και άρα δεν απαλλάσσει τον σταθμό από την ευθύνη για παραβάσεις (ΣτΕ 1679/2021, 1196/2021, 201/2016, 2472/2014, 2864/2016, 910/2018). Συνεπώς, για τη νομιμότητα της επιβολής κύρωσης αρκεί το γεγονός ότι η παράβαση των κανόνων δεοντολογίας τελέσθηκε κατά τη διάρκεια μετάδοσης εκπομπής από το σταθμό (ΣτΕ 2864/2016), δεδομένου ότι κάθε σταθμός έχει την τελική ευθύνη για το πρόγραμμα που επιλέγει να προβάλλει (ΣτΕ 1673/2024) και οφείλει συνεπώς να ελέγχει εάν το πρόγραμμα που προβάλλει συμμορφώνεται με

την κείμενη νομοθεσία και ενόψει της συνταγματικής επιταγής που επιτάσσει την υψηλή ποιοτική στάθμη των εκπομπών, να διαθέτει τους αναγκαίους μηχανισμούς για τον έλεγχο και, αν απαιτηθεί την διακοπή μιας εκπομπής, παραγωγής τρίτης εταιρείας σε περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις παραπλάνησης των θεατών μέσω διαφημιστικών μηνυμάτων (ΣτΕ 1590/2023, 1196/2021).

Ως εκ τούτου, η απαγόρευση μετάδοσης εκπομπών με παραπλανητικό περιεχόμενο απευθύνεται στον φορέα λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού, άλλως στον πάροχο υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων και δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι οι εκπομπές δεν αποτελούν παραγωγή του σταθμού, αλλά εξωτερική παραγωγή (ΣτΕ 485/2024).

Δυνάμει όλων των ανωτέρω συνάγεται ότι οι προαναφερθέντες υπό Α, Β και Γ ισχυρισμοί του σταθμού δεν ευσταθούν και είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι ως προς το σκέλος της ενοχής της αιτούσας για τις καταλογισθείσες σ' αυτήν παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας. Ως εκ τούτου, κρίνεται ομόφωνα από την Ολομέλεια ότι δεν υπάρχει στην προσβαλλόμενη απόφαση κανένα νομικό σφάλμα, που να μπορεί να οδηγήσει στην ανάκληση αυτής κατά το ίδιο ως άνω σκέλος.

Δ. Περαιτέρω, με την κρινόμενη αίτησή της η αιτούσα ισχυρίζεται ότι το συνολικό χρηματικό πρόστιμο που επιβλήθηκε είναι ιδιαίτερα υψηλό σε σχέση με το μέγεθος του σταθμού και υπέρμετρα αυστηρό, καθώς και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατ' εσφαλμένη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 και κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας ως προς την επιλογή και το ύψος των επιβληθεισών κυρώσεων. Η αιτίαση, όμως, αυτή αφορά αποκλειστικά και μόνο το σκέλος της επιλογής και επιμέτρησης της ποινής.

Η ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία (άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995) καθιερώνει δέσμη κριτηρίων για την επιλογή του είδους και την επιμέτρηση των επιβαλλομένων κυρώσεων, απόκειται δε στο ΕΣΡ να σταθμίσει τα ως άνω κριτήρια και να προσδώσει, κατά περίπτωση, βαρύτητα σε ορισμένο ή ορισμένα από αυτά (όπως ενδεικτικώς ΣτΕ 2332/2018, 1679/2021). Η επιμέτρηση και η επιβολή της κυρώσεως κατά της αιτούσας έγινε «με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως», που συνιστά νόμιμο κριτήριο επί τη βάση και μόνο του οποίου μπορεί να επιλέγεται η

προσήκουσα σε κάθε περίπτωση κύρωση (σχετ. ΣτΕ 1363/2013 και 888/2015), καθώς και με βάση το «κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέασης του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού». Η αιτούσα ισχυρίζεται ότι η λήψη υπόψη του τελευταίου αυτού κριτηρίου τέθηκε εντελώς προσχηματικά, επειδή ειδικά στην περίπτωση των τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής εμβέλειας δεν υφίστανται μετρήσεις τηλεθέασης και το ΕΣΡ δεν έχει σχετικά στοιχεία στη διάθεσή του. Όμως, έχει κριθεί ότι η νομιμότητα της επιμέτρησης δεν κλονίζεται εκ του ότι οι αποφάσεις του ΕΣΡ αναφέρονται στο «κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέασης του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού» χωρίς να το προσδιορίζουν ειδικότερα (ΣτΕ 1679/2021). Άρα, ο ισχυρισμός αυτός της αιτούσας είναι απορριπτέος.

Με την κρινόμενη αίτηση θεραπείας η αιτούσα αναφέρει ότι το συνολικό χρηματικό πρόστιμο που επιβλήθηκε είναι ιδιαίτερα επαχθές και δυσανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Ως προς το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στην αιτούσα για την παράβαση της παραπλάνησης του κοινού η Ολομέλεια ομόφωνα κρίνει ότι το ύψος αυτού (15.000) ευρώ ήταν ίσο με το κατώτατο όριο του νόμου και δεν ήταν ούτε ιδιαίτερα επαχθές, ούτε δυσανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό που ήταν η διασφάλιση της δημόσιας υγείας.

Ως προς το ύψος όμως του προστίμου των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ που επιβλήθηκε για την παράβαση της ρητορικής μίσους και δυσμενών διακρίσεων έναντι μεταναστών, η Ολομέλεια, κατά πλειοψηφία, με ψήφους επτά (7) έναντι μίας (1), κρίνει ότι είναι ιδιαίτερα επαχθές και δυσανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Ως εκ τούτου, η Ολομέλεια κρίνει κατά πλειοψηφία με ψήφους επτά (7) έναντι μίας (1) ότι πρέπει η αίτηση θεραπείας να γίνει μερικώς δεκτή και δη μόνο ως προς το σκέλος της επιλογής της επιβληθείσας διοικητικής κύρωσης για την παράβαση της ρητορικής μίσους και δυσμενών διακρίσεων έναντι μεταναστών και αναθεωρεί την προσβαλλόμενη με αριθμό 132/2021 απόφαση του ΕΣΡ ως προς το σκέλος αυτό. Κατά την άποψη της Προέδρου, όμως, η οποία μειοψήφησε έπρεπε να απορριφθεί η αίτηση θεραπείας και ως προς το σκέλος του είδους της κύρωσης που επιβλήθηκε για

ρητορική μίσους και δυσμενείς διακρίσεις έναντι μεταναστών, καθόσον το επιβληθέν πρόστιμο των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ προσεγγίζει το χαμηλότερο όριο της κλίμακας των προβλεπομένων στο νόμο προστίμων και δεν είναι ιδιαίτερα επαχθές ούτε δυσανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό (ΣτΕ 127/2022, 1502/2023, 448/2024, 1589 και 1590/2023).

Ενόψει των ανωτέρω, η Ολομέλεια επιβάλλει στην αιτούσα την διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως στο μέλλον ο σταθμός αποφεύγει τη μετάδοση εκπομπών που έχουν περιεχόμενο που συνιστά ρητορική μίσους και δυσμενείς διακρίσεις έναντι μεταναστών.

Καθόσον αφορά το επιβληθέν πρόστιμο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την παράβαση της μετάδοσης μηνυμάτων τηλεπώλησης που μπορούσαν να παραπλανήσουν το κοινό, δεν αναθεωρείται και ισχύει ως προς αυτό η απόφαση 132/2021 του ΕΣΡ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Απορρίπτει ομόφωνα την αριθμ. πρωτ. 4726/22.8.2024 αίτηση θεραπείας της εταιρείας με την επωνυμία «ΣΤΑΡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» κατά της αριθμ. 132/2021 απόφασης του ΕΣΡ, κατά το σκέλος της που αφορά την ενοχή της αιτούσας εταιρείας για την καταλογισθείσα παράβαση της μετάδοσης μηνυμάτων τηλεπώλησης που μπορούσαν να παραπλανήσουν το τηλεοπτικό κοινό και κατά το σκέλος που αφορά την ενοχή της αιτούσας εταιρείας για την καταλογισθείσα παράβαση της ρητορικής μίσους και δυσμενών διακρίσεων έναντι μεταναστών, καθώς και κατά το σκέλος της επιβληθείσας, για την πρώτη παράβαση, διοικητικής κύρωσης του προστίμου των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

Δέχεται, κατά πλειοψηφία, ότι η με αριθμό πρωτοκόλλου 4726/22.8.2024 αίτηση θεραπείας της εταιρείας με την επωνυμία «ΣΤΑΡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «Α.EPSILON», πρέπει να γίνει μερικώς δεκτή ως

προς το σκέλος του είδους της επιβληθείσης διοικητικής κύρωσης για ρητορική μίσους και δυσμενείς διακρίσεις έναντι μεταναστών, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Αναθεωρεί την με αριθμό 132/2021 απόφαση του ΕΣΡ ως προς το σκέλος του είδους της επιβληθείσης κύρωσης για την παράβαση της ρητορικής μίσους και δυσμενών διακρίσεων έναντι μεταναστών.

Επιβάλλει στην αιτούσα τη διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως στο μέλλον παραλείπει τη μετάδοση εκπομπών που έχουν περιεχόμενο που συνιστά ρητορική μίσους και δυσμενείς διακρίσεις έναντι μεταναστών.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 5^η Ιουνίου 2025 και δημοσιεύτηκε την 6^η Οκτωβρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ - ΔΡΙΛΙΑ

ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ